Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЧЕРВНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 15, 1955. No. 113. VOL. LXII.

СПІЛКА АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДОБИВАЄТЬСЯ ДАЛЬШИХ ПЕРЕМОГ

Дітройт. — В понеділок 13 червня о год. 3,07 ранку закінчено переговори між представниками спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників і проводом корпорації Дженерал Моторс й устійнено текст нового контракту між спілкою і корпорацією. Підписаний договір передбачає ґарантовану річну платню робітників на протяг трьох років, створення 150.000.000 фонду, з якого будуть виплачувані додаткові допомоги робітникам на випадок їх безробіття й устійнено низку постанов про підвищення пенсій, поліпшення шпитальної і лікарської опіки та життєвого обезпечення, про автоматичне підвищення платні у висоті 6 центів за годину і про більшу винагороду за понадгодини. Справа додаткових допомог на випадок безробіття мусітиме бути ще затверджена леґіслятурами окремих стейтів. Спілка Об'єднаних Автомобільних Робітників після своєї перемоги в переговорах з компанією Форда і корпорацією Дженерал Моторс готується до дальших акцій, щоб добитися з допомогою переговорів чи страйків таких самих договорів, як їх здобула вона в переговорах з Фордом і Дженерал Моторс. На першу чергу іде корпорація Крайслера, в якій працює 130.000 робітників, договір з якою тратить дійсність 31 серпня ц. р., далі корпорація Амерікен Моторс, що виробляє авта марки Неш і Гадсон, в якій працює 22.000 робітників, корпорація Кайзер Моторс із 48.000 робітників і вкінці корпорація Стюдебейкер-Пакард із понад 20.000 робітниками. Головним доманганням робітників під час переговорів буде справа ґарантованої платні, принцип якої провід Конґресу Індустрійних Робітників хоче встановити дійсним для всієї американської індустрії. Добивається ґарантованої платні і додаткових допомог на випадок безробіття вже теж і Міжнаціональна Юнія Електричних Робітників, КІО.

ЗДА потребують союзників — каже Радфорд

Вашингтон. — Голова Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Артур Радфорд зізнавав у Конґресі в справі допомоги закордонним державам, яку президент Айзенгавер пропонує в сумі 3,408,000,000 долярів, і заявив, що ЗДА потребують союзників, хоч ця країна і має кращу зброю від ворогів. Тому ЗДА мусять помагати закордонним країнам розбудовувати свої збройні сили. СССР переважає ЗДА числом вояків, які може озброїти, тому ЗДА мусять помогти своїм союзникам утримувати відповідне число вояків, які могли б збалянсувати совєтську перевагу. ЗДА мають кращу зброю, і тому вони могли частинно зредукувати число своїх наземних військ, але наші союзники мусять мати і потрібне число наземних вояків, а ЗДА мусять їм в тому допомагати — казав адмірал Радфорд.

Сенатська комісія за продовження примусової військової служби

Вашингтон. — Сенатська Комісія Збройних Сил прийняла законопроєкт про чотирирічне продовження закону про примусову військову службу. Дальші рішення цієї комісії в цій справі відкладені у зв'язку з урядовим законопроєктом про збільшення військових резерв. Голова цієї комісії сенатор Ричард Б. Рассел заявив, що відкладення цієї справи дасть час департаментові оборони вирішити, чи він бажає собі, щоб законопроєкт про збільшення військових резерв був об'єднаний з законопроєктом про продовження примусової військової служби. Департамент оборони неурядово заявився за тим, щоб законопроєкт про військові резерви та про примусову військову службу об'єднати, бо сподіється, що тоді Конґрес зможе легше погодитися на те, щоб військові резерви ЗДА до 1960 року збільшити до 2,900,000. В Конґресі є сильніша опозиція проти законопроєкту про збільшення резерв, а проти примусової військової служби немає зовсім опозиції.

Гуверова Комісія пропонує ощадності в адміністрації нерухомим майном

Вашингтон. — Комісія для Реорганізації Виконної Частини Уряду, яку очолює бувший президент Герберт Гувер, подала дальшу частину свого звіту президентові Айзенгаверові й Конґресові, в якому пропонує заощадити 185,000,000 долярів при кращій адміністрації нерухомого майна ЗДА. Ця комісія ствердила, що немає центральної аґенції, яка адмініструвала б нерухомим державним майном, і тому трапляється, що одна державна аґенція купує площі, хоч інші аґенції мають багато землі, з яких зовсім не користають. Комісія пропонує зорганізувати при Бюджетовому Бюрі окремий відділ, який заряджував би нерухомим державним майном.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** у своїй промові в Пенсилвенійському університеті згадав про те, що більшість його шкільних товаришів із Військової Академії в Вест Пойнті вже посивіли, а деякі мають чималі лисини. Але, сказав президент, вони мають більше мудрости, ніж сорок років тому.

● **Стейт Міннесота** має задорогий і заважкий прапор, і тому шкільні діти не можуть його носити. Окрема стейтова комісія має запроєктувати новий прапор, щоб у 1958 році, коли відзначатимуть сторіччя цього стейту, діти могли його легко носити.

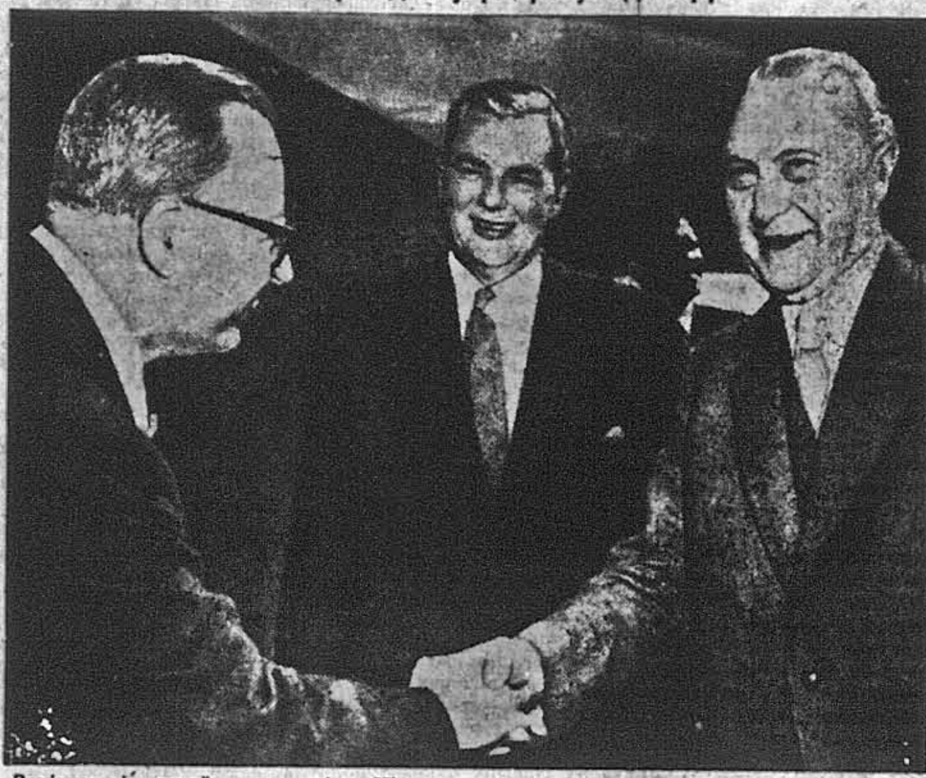
● **Мати американського вояка** Семюела Дейвіда Гопкінса повідомляє, що її син, який залишився добровільно в китайсько-му комуністичному полоні, залюбився в російській дівчині, яка працює в совєтській амбасаді в Пейпінґу, і хоче з нею женитися. Він має тепер лише 21 рік, бо до неволі дістався в Кореї, мавши 17 років.

● **Нюйоркська поліція** матиме в цих днях багато праці, бо мусітиме пильнувати безпеки закордонних дипломатів, які прибувають до ЗДА. До Ню Йорку прибудуть: закордонні міністри Англії й Франції Гарольд МекМіллен та Антон Піне, які поїдуть до Сан Франсіско, де мають нараджуватися з Джаном Фостером Доллесом про майбутню зустріч Великої Чвірки. Прибуде також совєтський міністер закордонних справ В. Молотов, який їде в Сан Франсіско на відзначення 10-річчя Об'єднаних Націй.

● **Голова Крайового Комітету** Демократичної Партії Пол Вотлер поїхав до стейту Тексас, де матиме наради з місцевими демократичними комітетами. Але він не бачитиметься з демократичним губернатором цього стейту Алленом Шіверсом, який в 1952 році голосував за Айзенгавером. Не зустрінеться Вотлер і з стейтовою провідницею демократичних жінок — панею Гілдою Вейнерт.

● **Генеральний секретар** Об'єднаних Націй Даґ Гаммершілд повідомляє, що бувший президен Геррі Труман таки погодився промовляти 24 червня на відзначенні 10-річчя існування цієї світової організації.

Канцлер Аденауер прибув до ЗДА

Західньо-німецький канцлер Аденауер (праворуч на світлині) прибув у понеділок вполудне до Вашингтону, де на летовищі привітали його м. ін. заступник державного секретаря Герберт Гувер, мол. (посередині) і німецький амбасадор д-р Крекелер (ліворуч). Заявивши свою радість з приїзду до ЗДА, канцлер Аденауер підкреслив, що „найкращий спосіб мирно шукати з'єдинення Німеччини у свободі — це зберігання тісного і льояльного партнерства з народами вільного світу на базі договорів, що недавно ввійшли в силу." Ця заява потвердила ще раз, що Західня Німеччина відкидає „невтралізацію" Німеччини, як передумову її з'єдинення. 79-річний Аденауер зрікся передбаченого для нього відпочинку після приїзду до Вашингтону, і ще в понеділок вечером відбув одногодинну нараду з державним секретарем Доллесом, який в міжчасі вернувся до столиці ЗДА з Індіяни, де в тамошньому університеті дістав почесний диплом і виголосив промову. У вівторок Аденауер мав перевести наради з президентом Айзенгавером, який видав на честь Аденауера парадний обід. Після обіду заповіджено пресову конференцію. В середу канцлер Аденауер дістане в Гарвардському університеті в Кембріджі, Месс., почесний диплом, а четвер і п'ятницю переведе в Ню Йорку на нарадах з англійським міністром закордонних справ Мек Мілленом і французьким міністром закордонних справ Пінесм. У п'ятницю Аденауер буде приявний частинно на конференції, яку матимуть Доллес, МекМіллен і Піне, у справі зустрічі з представниками Совєтів 18 липня ц. р. у Женеві та у справі подорожі Аденауера до Москви, куди його запросив совєтський уряд.

Іван Яремко — знову послом

Торонто, Канада. — Іван Яремко, посол в місцевому парляменті в стейті Онтаріо в Канаді від попередніх виборів з 1951 року, вийшов знову послом, як кандидат Поступової Консервативної партії у виборах, що відбулись в названому стейті в минулий четвер 9 червня ц. р. Посол Яремко вийшов із промислової округи Белвудс. У попередніх виборах він переміг невеличкою більшістю 299 голосів свого комуністичного противника, що до того часу репрезентував округу. Цим разом І. Яремко переміг ліберального кандидата, канадійця жидівського роду, більшістю 234-х голосів, — поза тим великою більшістю голосів кандидатів соціялістичного й комуністичного. Головна квартира І. Яремка містилася в Домі Українського Канадійського Леґіону, що його головою є Стефан Павлюк. Головним виборчим управителем переможного кандидата був д-р Михайло Луцик. Всі українці великого стейту Онтаріо з найбільшою українською громадою в Торонті, горді, що до стейтового парляменту знову ввійшов заслужений український громадянин.

Конґрес проти атомового „корабля миру"

Вашингтон. — Спільна Конґресова Комісія Атомової Енергії відкинула проєкт президента Айзенгавера збудувати атомовий пропаґанд. „корабель миру", а натомість вирішила збудувати атомовий торговельний корабель, який буде повнити службу між окремими країнами та тим способом сприяти світовому мирові. Комісія прийняла резолюцію, щоб збудувати більш „практичну" атомову електрівню, і в цей спосіб причинитися до того, що в майбутньому могла б існувати атомова торговельна фльота, яка конкурувала б з кораблями, яких порушує не атомова енерґія. Ця комісія ухвалила також видати 5,000,000 долярів на те, щоб здійснити плян президента Айзенгавера побудови за пів ціни атомові реактори для заприязнених закордонних держав. Сенатор Клінтон П. Андерсон, голова Спільної Конґресової Комісії Атомової Енерґії, сказав, що запропонований президентом атомовий „корабель миру" — це був би тільки „корабель-музей", який не мав би жодного практичного значення. Комісія ухвалила видати 25,000,000 долярів на атомову електрівню для атомового торговельного корабля, який міг би возити військові або цивільні товари.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА

В суботу 11 червня від год. 10 до 10:30 вечора надавано з Ню Йорку, Бриджпорту, Конн., і Трентону, Н. Дж. (через канал 13 (ВАТУ) й одночасно через радіостацію БАAT (970) першу українську телевізійну програму, яка під назвою „Година українських мелодій" буде передавана кожної суботи в ту саму пору. Як заявив її організатор і керівник п. Роман Маринович, вона може вдержатись і існувати тільки при активній моральній і матеріяльній допомозі громадянства. Перший виступ гарно репрезентував авторів і виконавців. Оркестральним вступом до популярної пісні „Реве та стогне" і світлиною Дніпра та Володимирської гори в Києві почалась програма. Роман Маринович пояснив її постання й палко поручив її глядачам. Дитячий балет школи Валентини Переяславець дав зразок українського нового дитячого танку до музики Лисенка, а квартет „Веселих Волокит" (Є. Чорній, І. Задорожний, О. Стецура й В. Баранський, із В. Перфецьким при фортепіяні) відспівав пісню Р. Купчинського „Накрила нічка", травестований дует (перероблений на квартет) з „Запорожця за Дунаєм". Всч. о. Пащак, ЧСВВ, дав англійською мовою короткі інформації про українську громаду в ЗДА та закінчив закликом до українських глядачів підтримати будову нової великої української школи в Ню Йорку. Крім цього заповідали англійською мовою Гелен Демидчук та малий Андрійко Шуль й українською мовою Роман Маринович і Микола Понеділок. (М. ін. спростовано фальшиву вістку з TV-Гайд", що це буде російська" програма. З правдивим зворушенням українські глядачі стежили за тією першою радіо-телевізійною програмою. Між іншими глядачами — були й гості на „Союзівці", які вщерть виповнили в останню суботу вестибюл в „Гостинниці", зайнявши всі місця перед телевізійним апаратом. Ця перша програма стала предметом жвавих дискусій, що в ній було найкраще і що треба б поліпшити на майбутнє. За загальним переконанням — ця перша програма виявила найкращу волю і хист її організаторів, які напевне в дальшому складанні програми керуватимуться передусім критеріями американського телевізійного глядача й американського підходу до чужонаціональних програм та чужонаціональної пропаґанди культурними засобами.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В БУЕНОС АЙРЕС, ПЕРОН ОБВИНУВАЧУЄ ДУХОВЕНСТВО У ЗРАДІ

Буенос Айрес. — Під час недільних демонстрацій перед католицькою катедрою в Буенос Айрес було поранених 29 осіб. У висліді демонстрацій арґентинська поліція арештувала на терені архиєпископської палати 430 осіб і крім того поза палатою арештовано 37 осіб. В понеділок перед промовою Перона його прихильники почали нові демонстрації на цій же площі, що в неділю. Демонстранти намагалися застромити арґентинський прапор перед катедрою, але їм перешкодила церковна служба. Встановила порядок поліція. Президент Хуан Д. Перон зараз після цих демонстрацій виголосив промову, в якій обвинувачував духовенство у „зраді" і всю вину за заворушення скинув на католицьке духовенство, мовляв, це воно — будучи в змові з „оліґархічними ворогами" його режиму — їх спровокувало. Між іншим Перон обвинувачував католиків навіть у тому, що вони мали спалити арґентинський державний прапор. У своїй промові не заповів Перон якихось спеціяльних заходів проти духовенства, але заявив загально, що уряд дивився терпеливо на релігійну опозицію 12 років і тепер має право протидіяти. — Перон закликав населення не відповідати на силу силою і не робити жадних демонстрацій, але водночас доручив поліції і судам ліквідувати „організовану ганебну поведінку". Він обвинувачував католиків не тільки в спаленню державного прапора, але і в зневажуванні пам'яти його покійної дружини Еви і в спровокуванні протидержавних дій влаштовуванням забороненої урядом процесії з приводу свята Божого Тіла. Офіційний орган Ватикану — „Іль Оссерваторе Романо" заперечив обвинувачення Перона, що католики мали спалити державний прапор, і ствердив, що католиків обвинувачується в найгірших злочинах і водночас не дається їм можливости оборонятися.

Совєти розкривають тайни атомової бомби

Москва. — „Комсомольськая Правда" почала друкувати серію статтей полковника Науменка, за фахом інженера, з різними інформаціями про будову і склад атомової і частинно водневої бомби та з відомостями про наслідки їх вибуху для населення і способи хоронитись перед ними і протидіяти їм. Ті статті ілюстровані рисунками. Совєтська преса пояснює, що ті відомості потрібні „совєтському народові" для підготови „стрінути аґресора всіми родами зброї" та охоронитись перед наслідками „нападу". Американська преса звертає увагу, що більшість оприлюднених тепер в Совєтах відомостей була оголошена в ЗДА вже 10 років тому у т. зв. рапорті проф. Генрі Д. Смита, голови Фізикального відділу у Принстонському університеті. Опис атомової бомби і її наслідків, що його подає Науменко, подібний до обіжника, що його видало американське ФБІ до всіх поліційних станиць в ЗДА в минулому році — пише американська преса. Все ж, це вперше в Совєтах пишеться ближче про тайни атомової бомби.

Італійський уряд буде поширений

Рим. — Прем'єр італійського уряду Маріос Шельба дістав знову вотум довір'я від своєї християнсько-демократичної партії, погодившись з свого боку на таку програму соціяльних реформ, яка компромісово задовольнила праве і ліве партійне крило. Все ж, на Шельбу існує сильний натиск, щоб він шукав порозуміння з лівими соціялістами, які, під проводом свого провідника Ненні від ряду років тісно співпрацюють з комуністами. Шельба противиться цьому, вказуючи, що така співпраця з лівими соціялістами Ненні викликала б фатальне враження на Заході. Шельба далі боронить принципової бази італійської закордонної політики — у тісному союзі з Заходом. Для задоволення персональних амбіцій та для поширення впливу різних відламів коаліційних партій на політику уряду, Шельба поширить склад свого центро-правого уряду на додаткових міністів однаково з рядів христ.-демокр. і ін. партій, що творять урядовий бльок.

МОСКВА ПОГОДИЛАСЬ НА ПРОПОЗИЦІЮ ЗАХОДУ ЩОДО ЧАСУ Й МІСЦЯ СПІЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Москва. — Совєтський уряд передав в понеділок 13 ц. м. амбасадорам ЗДА, Англії і Франції однозгучну ноту з позитивною відповіддю на пропозицію тих держав з 6-го ц. м. розпочати 18 липня ц. р. у Женеві конференцію прем'єрів 4-ох великодержав. У цій короткій совєтській ноті висловлюється тільки застереження проти того, щоб не обмежувати конференцію до трьох-чотирьох днів. Двічі підкреслюється в ноті, що ціллю конференції має бути „зменшення міжнародного напруження" та зазначується при цьому потребу „зміцнити взаємне довір'я у взаєминах між державами". Зрештою, совєтська нота не називає ні одної якоїсь конкретної справи. Одночасно з тією нотою совєтська пресова аґенція ТАСС оприлюднила ширший комунікат, в якому, покликавшись на „авторитетні совєтські кола", виступається знову проти державного секретаря Доллеса за його погляди на конференцію „на вершинах", висловлені в різних останніх промовах. Спеціяльно совєтський офіційний комунікат виступає проти натяку Доллеса, що на конференції голів 4-ох держав треба буде заторкнути справу країн Східньої Европи та міжнародного комунізму. Совєтський комунікат підкреслює, що „нема ніякої справи країн Східньої Европи", бо, мовляв, ті країни, „скинувши режим експлуататорів, встановили в себе народну демократичну владу і не дозволять нікому вмішуватись в їх внутрішні справи". Що ж до міжнародного комунізму, то совєтський комунікат заявляє, що було б нісенітно висувати таку справу, бо що, мовляв, сказав би Доллес, як би комуністи з свого боку захотіли видвигнути справу „активности міжнародного капіталізму". Совєтський комунікат атакує знову тезу державного секретаря, що переговори повинні вестись „з ослаблених позицій сили" (каже совєтська заява). Тому державному секретареві Доллесові большевики закидають в офіційній заяві, що йому нібито не залежить на зменшенні міжнародного напруження, а на утруднюванні переговорів про це. Водночас Москва вичислює, які то практичні кроки в тому напрямку зробив совєтський уряд, при чому називає австрійський договір, порозуміння з Юґославією, совєтський проєкт роззброєння, заходи, щоб встановити нормальні дипломатичні взаємини з Західньою Німеччиною та розпочаті переговори про формальне закінчення воєнного стану з Японією. Присвоюючи собі колишній вислів президента Айзенгавера, сказаний під адресою СССР, совєтський комунікат домагається тепер „від усіх зацікавлених держав", щоб вони доказали своє бажання зменшити міжнародне напруження й скріпити довір'я у взаєминах між державами „не словами, але ділами", бо, мовляв, від цього залежить вислід заповідженої конференції 4-ох прем'єрів великодержав.

Відгук совєтської ноти на Заході

Лондон. — З цілої совєтської ноти офіційні західньо-альянтські чинники підкреслюють тільки з вдоволенням факт, що СССР погодився на час і місце спільної конференції чотирьох прем'єрів. У тій нараді братимуть участь през. Айзенгавер, англійський прем'єр Іден, французький прем'єр Фор і совєтський прем'єр Булґанін, разом із своїми міністрами закордонних справ. З кіл англійського міністерства закордонних справ повідомляють, що міністер закордонних справ МекМіллен не сподівається, щоб на конференції 4-ох прем'єрів прийшло до порозуміння в будьякій конкретній справі, яка становить предмет спору в теперішній міжнародній ситуації. Зате Англія, мовляв, сподівається, що на тій конференції відбудеться така виміна думок на всі найважливіші справи, яка дасть новий поштовх до шукання практичної розв'язки існуючих проблем. — Державний секретар Доллес висловив також своє вдоволення з того, що Москва погодилось на Женеву, як місце конференції і день 18 липня, але не дав ніякого коментаря до совєтської критики його поглядів, висловленої в окремому комунікаті ТАСС-а.

Об'єднані Нації не можуть запевнити безпеки своїм членам

Вашингтон. — Приватна, неприбуткова аґенція „Ди Брукінґс Інститушен" вивчаючи справу безпеки окремих держав — членів Об'єднаних Націй, прийшла до переконання, що усі держави мусять покладатися на свої власні збройні сили та на реґіональні союзи, такі як НАТО, коли йде справа про їхню безпеку перед ворожим нападом. Ця дослідна інституція вважає, що дійсна контроля озброєнь можлива буде аж тоді, коли між СССР та Заходом запанує справдішнє довір'я. У звіті цієї інституції говориться про те, що Об'єднані Нації гратимуть дуже обмежену ролю в конфлікті між СССР та західніми державами. Але Інституція Брукінґса визнає велике значення ОН, які все ж таки впливають на рішення держав в розв'язці деяких справ, які могли б були довести до нової війни, коли б не було цієї світової організації. „Поки між Сходом і Заходом існує взаємне недовір'я, говориться в цьому звіті, — доти не можна говорити про зменшення зброєнь", яке можна осягнути тільки на базі спільного довір'я.

В СВІТІ

● **На Мадярщині** сколективізовано досі сільські господарства, що охоплюють коло 200,000 селян. За попереднього прем'єра Імре Надя підбадьорювано радше приватників до інтенсифікації с.-г. продукції. За теперішнього прем'єра Ґеґедіша прийнято знову „гострий курс" і заповіджено, що до кінця наступного року найменше половина всіх сільських господарств в Мадярщині мусить опинитись в колгоспах.

● **28-річний Вільям Болдвін**, американський ветеран з останньої війни, опинившись в Кенії підчас пприватної подорожі, став на службу місцевої англійської поліції і вславився у війні проти націоналістичних терористів Мав-Мав. Але, коли він почав критикувати англійський уряд за його політику, то вмішався в це американський консуль, який, під загрозою уневажнення пашпорту, „порадив" Болдвінові, що вже встиг убити 12 терористів, мерщій виїхати з Кенії до ЗДА.

● **В Іраку** склали п'ятирічний плян господарського й культурного піднесення, що передбачає поправу загального стану здоров'я, наводнення пустинних околиць, соціяльні реформи, зменшення безробіття, будову шкіл і т. і. Загально вважають, що коли вдасться виконати той намічений плян, то це буде найкращий спосіб переможення комуністичної аґітації.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН

Формальне відкриття сезону на „Союзівці", вакаційно-відпочинковій оселі Українського Народного Союзу в Кетскилських горах біля містечка Кергонксон у стейті Ню Йорк, започатковує цьогорічний вакаційний сезон для наших громад і громадян. Упродовж найближчих трьох місяців кожний і кожна з наших людей, що працюють, матимуть тиждень-два вільного від праці часу, що його зможуть провести по своїй власній уподобі та відповідно до своїх можливостей. Вакаційний час, зокрема, важливий для шкільної молоді, бо становить для неї не тільки своєрідну межу в переході з одної кляси до другої чи з одної школи до іншої, але й замітну переходову стадію у дозріванні.

Вже прийнялось таке загальне переконання, що вільний від праці вакаційний час є „люксусом", є виключно приємністю, бо не потребуємо схоплюватись рано і проводити день за фабричним станком чи канцелярійним столом. Тим часом, вакації це не тільки люксус і приємність.

Американський спосіб життя і темп праці включають вакаційний час відпочинку не тільки, як приємність, але й як необхідність. Мало хто з нас помічає, як швидко ми живемо і працюємо в прислівному „американському темпі". Все американське життя, весь американський розвиток жене із швидкістю модерних автомашин на модерних „супер-гайвеях", з тою тільки різницею, що на шляхах того життя і розвитку немає жадних „спасенних" обмежень швидкости. Натомість малими „спасенними острівцями" в цьому швидкому русі людей і машин є той обмежений час вакаційного відпочинку, і його ми повинні використати якнайповніше та якнайкраще для більше ніж потрібного нам відпочинку, без уваги на те, до якої міри ми самі відчуваємо його потребу.

У швидкому темпі дуже легко втратити рівновагу. Її може втратити не тільки людина, але навіть найпрецизніша машина. Можна втратити рівновагу фізичну і духову. Вакаційний відпочинок має за завдання цю рівновагу втримати. Тим то вся Америка вкрита численними вакаційними оселями, і з тою думкою придбав і якнайкраще влаштував вакаційну оселю Український Народний Союз.

Багато людей думає, що вони відпочивають найкраще, коли нічого не роблять. Але саме тільки безділля ще далеко не вичерпує проблеми відпочинку. Ми швидко живемо, *швидко працюємо, тому й мусимо швидко відпочивати.* Такий відпочинок, духовий і фізичний, може запевнити нам тільки відповідно влаштована відпочинкова оселя, якою, без сумніву, є для наших людей „Союзівка". Вільність від праці, свіже, гірське повітря, сонце і вода, ліс і простори, найвигідніші приміщення, здоровий і різноманітний харч, відповідне товариство чи необмежені можливості самоти, всілякі можливості для спорту чи звичкових затруднень, пляновані культурні розваги, велика бібліотека, сильні радіоприймачі і телевізійні апарати — все це і безліч усіляких інших вигод та устаткувань на „Союзівці", рівночасно з більш ніж поміркованими цінами, дають направду ідеальну можливість для кожного з нас духово і фізично відпочити. Чим довше можна з такого відпочинку користати, тим краще, але часом, якщо обставини інакше не дозволяють, то вже кілька днів або хочби тільки проведений на „Союзівці" кінець тижня може мати значення того „спасенного острівця" для нашого фізичного і духового здоров'я.

Окрему вакаційну проблему становлять діти, і про них теж подумала „Союзівка". На жаль, цього року, у зв'язку з іншими наглими роботами та загальним поширенням „Союзівки", не пощастило ще влаштувати окремої оселі для дітей. Згідно з рішенням Головного Уряду УНС, така оселя має бути влаштована в наступному році. Тепер діти можуть перебувати (за зменшену ціну) разом з батьками і користуватись спеціяльними удогідненнями для них: окремим купальним басейном, майданчиками для забав тощо. Очевидно, що найбільша кількість батьків повинна використати для своїх дітей ті вакаційні можливості, що їх дають спеціяльні вакаційні табори для молоді, в першу чергу ті, що їх організує Пласт.

Звертаємо на ці справи увагу не тому, щоб реклямувати „Союзівку", але з обов'язку пригадувати нашій суспільності те, що для неї корисне і необхідне. Бо тільки з таких мотивів була придбана і відповідно влаштована „Союзівка".

ПЕРЕМОГА В ТОРОНТІ

Це була зворушлива сцена, коли торонтонська „вавилонська вежа", складена з різноманітних національних і мовних груп та віровизнань після 10-ої години вечора у четвер 9 червня заговорила несподівано „вунісон" традиційним українським „многая літа" як виявом подиву для поновно обраного кандидата українського роду, Івана Яремка, послом до канадійського провінціяльного парляменту.

Провінція Онтаріо — це найбільший промисловий район Канади, а її столиця, Торонто, охоплює многомовні виборчі округи, включаючи й округу Белвудс, в якій вийшов послом, під час провінціяльних виборів у листопаді 1951 р. адвокат Яремко як кандидат Поступово-Консервативної партії, більшістю 299 голосів. Мала відносна більшість була важливою для перемоги тому, що в цій окрузі упродовж трьох каденцій виходив переможцем комуністичний кандидат. Мабуть тому, що обидві великі партії, Ліберальна й Поступово-Консервативна, вважали цю округу за втрачену, канадієць українського роду серед численного неукраїнського елементу міг бути призначений кандидатом непопулярної серед громадян чужинецького роду партії. Поступово-Консервативна партія опинившися при владі, під кермою прем'єра Леслі М. Фроста, поставила Яремка своїм кандидатом з округи Белвуд при наступних провінціяльних виборах, призначених на 9 червня 1955 року.

Передвиборча кампанія назагал була млява, бо не було якогось одного виборчого гасла, за виїмком округи св. Андрея в Торонті, звідки був послом піддержуваний комуністами Джозеф Салсберґ. Три інші партії, які мали своїх кандидатів у згаданій окрузі, отже Ліберальна, П.-Консервативна і соціялістична з назвою Сі Сі Еф закликали своїх партійців іти громадно до виборів, щоб перемогти кандидата комуністичної партії, що виступає під назвою Робітничо-Поступової Партії, і справді осягнули свою ціль. Під теперішню пору нема вже ні одного комуністичного репрезентанта в законодавчих установах у цілій Північній Америці.

Звільнена від комуністичної небезпеки вибором Яремка в 1951 р. округа Белвуд, теж не дуже цікавилася виборами. Її північна половина заселена англо-саксонськими нащадками, була заспокоєна тим, що провінціяльна влада під кермою консерватистів, має забезпечену майбутність, не приготовлялася до масової участи, тільки багатший елемент жидівського роду в цій околиці виявляв зацікавлення ліберальним кандидатом тому, що він був жидівського роду.

Південна частина, складена з відламків біля двадцяти европейських національностей, що відносно недавно почали загосподарюватися в новій батьківщині, з а т р и м у ю ч и культурну традицію своїх колишніх „рідних країв", схиляється до напрямків „поступових", якими вважаються різні ліберальні й соціялістичні партії. Такого наставлення була і недавно ще нечислення місцева українська громада, що, йдучи за прикладом західніх провінцій, підтримувала ліберальних кандидатів

Нічого дивного, що Яремко як кандидат П.-Консервативної партії, після повалення комуніста, також не мав окремого гасла і тому притримувався суворо програми всієї партії, покликуючись на добробут країни й провінції.

Щоб зміцнити Яремка, консервативний прем'єр провінції Л. М. Фрост, у передвиборчій кампанії заговорив публічно й про Яремка, звертаючись до нього з такими словами:

„Ви — добрий канадієць, бо ви — один з тих, що втілює думки багатьох національних („расових") груп, з яких складене наше населення. Ви є виразником цінностей, які вкладає цей великий нарід у Канаду й в Онтаріо".

Щоденники, друкуючи вислів прем'єра, вмістили також і світлину Фроста, як він вітає Яремка.

Цю обставину якстій використали політичні противники Яремка, виходячи з публічним закидом, що він, настановляючи виборчих урядовців, віддав першенство своїм „землякам", імена яких в більшій частині виявляли їхнє українське походження.

Це дало притоку до заворушення в „гнізді джмелів". Появилися пригадки про толеранцію національних груп, що їх сама Канада запросила колись до себе. Зате український елемент, почуваючи себе ображеним, став солідарно по боці Яремка. Його менаджер, д-р Михайло Луцик, і його співпрацівники різних національних груп, пустили в рух увесь виборчий апарат, і в самий переддень виборів кампанія помітно оживилася.

Головна кватира Яремка, приміщена в домі Українського Канадійського Легіону при Квінс евеню, під проводом голови Легіону сотника Стефана Павлюка, втримувала постійну 24-годинну телефонічну службу та зв'язок з виборцями.

Коли в четвер 9-го червня закінчилося о 8 год. вечора голосування, виборчі працівники, числом коло 300, почали напливати лавами до великої залі Українського Легіону для вижидання висліду виборів. На сцені вставлено таблиці, на яких щохвилини записувано результати голосування, передавані телефонічно з головної урядової кватири. На самому початку Яремко випередив своїх суперників майже на 1,000 голосів. Це бадьоро настроїло громадян. Одначе після 9-ої години кандидати інших партій почали зростати на силі і о год. 9,30 Яремкові шанси були захитані. Останнє „низьке" число для Яремка виказувало цифру 96 голосів більшости. Після того всякий рух припинився. А за 15 хвилин явився на сцені д-р Луцик і заявив, що неурядові цифри виявляють 187 голосів більшости для Яремка. Зірвалася буря оплесків і на сцену ввійшов вибраний посол. Прийшовши до слова, він заявив, що округа Белвудс належить до найтяжчих для здобуття перемоги. Негайно явилися представники преси (кореспондент „Свободи" був приявний від початку обчислень), і за хвилину д-р Луцик проголосив урядове обчислення: „Яремко обраний плюральною більшістю 234 голосів".

Спонтанний спів на залі „Многая літа" в українській мові заглушив запрошення на „гостину перемоги" на вівторок 14 червня.

Урядові обчислення голосів такі: Яремко — з П. Консервативної партії — 5,324; ліберальний кандидат — 5,090; Сі Сі Еф — 1,882; комуніст — 1,567.

(С.)

БРИТАНІЯ ПІСЛЯ ВИБОРІВ ДО ПАРЛЯМЕНТУ

Лондон. — Вибори до парляменту 26 травня забезпечують Англії стабільний уряд на дальших п'ять років. У своїй діяльності цей парлямент буде безперечно історичною межею між добою, яка охоплює дві світові війни та десятиліття по другій світовій війні, і дальшим періодом, в якім ми тепер живемо. Один за другим відходять і відходитимуть діячі, які дозрівали ще перед першою світовою війною: Черчил, Етлі і інші. Тепер лідер Партії Праці має 72 роки, його заступник Герберт Моррісон — 67, бувший міністер війни Шінвелл — 71, був. міністер внутрішніх справ Ч. Іде — 73, був. міністер фінансів Г. Долтен — 67. Це все члени „тіньового кабінету" Партії Праці.

Що з ними буде за п'ять років, — ніхто не знає. Однак природа може принести різні несподіванки, і тому в проводі Партії Праці зовсім поважно ставлять питання про зміну лідерів старшого віку молодшими людьми. Тільки особа Етлі лишається тим часом поза дискусією, як лідера партії. Етлі може так-сяк латати розколини в партії, і його відхід від проводу в час нових виборів до парляменту може довести ще до більших суперечок у рядах партії і знов привести її до поразки.

Партія Праці старанно розбирає причини свого неуспіху в останніх виборах. Цей неуспіх релятивний. Адже ж партія зібрала на цих виборах майже 12 мільйонів 500 тисяч голосів, близько половини голосуючих. Консервативна Партія виграла саме тому, що виборці з робітництва не взяли участи в виборах. Консервативна Партія виявила більшу організованість і змобілізувала свої сили. Але в консервативних колах ставлять питання: що було б, коли б Партія Праці виявила більшу активність і повела на вибори всіх своїх можливих прихильників? І що було б, коли б сила Партії Праці не була ослаблена в н у т р і ш н і м и роздорами? Стверджується, що головним ворогом Партії Праці була байдужість частини виборців, які нормально могли б голосувати за цю партію.

Посол Гейтскелл, міністер фінансів в уряді Етлі, ствердив після виборів, що перемозі Консервативної Партії сприяла добра господарська ситуація Британії, в якій майже немає безробіття. Якби було безробіття, або якби була загроза погіршання господарської ситуації, то, думають, людність більше цікавилася б виборами, і тоді Партія Праці вибори виграла б. Гейтскелл не дуже втішений такими теоріями:

„Ми не повинні звикати до думки, що Партія Праці тільки тоді може виграти, коли є погані часи. Радше мусимо бути готові пристосувати нашу політику і її репрезентацію також до часів добробуту". Гейтскелл звертає увагу на те, що нове покоління, яке виросло по реформах, запроваджених після другої світової війни, вже не пам'ятає тої нужди, в якім жило робітництво Британії перед останньою війною. Тому підхід до цього покоління мусить бути інший. Для фантазії цього покоління Партія Праці має дати інші перспективи і інші цілі.

Очевидно, в Партії Праці, після відходу старшого покоління лідерів, мусить пройти широка внутрішня дискусія і реорганізація. Бевана вважають загально за головного винуватця програної. Тому, як сподіваються, його кандидатура на провід у Партії Праці не буде мати успіху. Отже Партія Праці буде шукати нових провідників і нової ділової програми і буде зміцнювати свою організацію, щоб виступити пізніше на нових виборах.

Після виборів до парляменту професійні спілки принесли неприємну несподіванку і нові клопоти урядові Ідена. Страйк машиністів і їх помічників триває вже 10 день і загрожує спаралізувати значну частину промисловости. Цей страйк не вийшов із непримиренних позицій робітників і працедавців: залізниці тут націоналізовані, отже знаходяться під управою держави. Є тут дві професійні спілки: Національна Спілка Залізничників і Спілка Машиністів та Паліїв. Машиністи, зорганізовані в другій спілці, не одержали додатків до платні, які мають їхні колеги в першій спілці, і вони почали страйк. Без машиністів залізниці спаралізовані, вугілля і інші матеріяли для промисловости не підвозяться до фабрик, і в деяких місцевостях підприємства вже стали.

Не допомогли господарському мирові ні заходи Конгресу Професійних Спілок, ні спроби уряду, ні переговори між заінтересованими спілками, які ведуть між собою конкуренцію за членство. Двічі промовляв прем'єр Іден до народу через радіо, вияснюючи позицію уряду в цім конфлікті і зазначав, як цей нібито малий страйк підкопує основи добробуту, досягненого такою тяжкою працею мільйонів народу країни. Сподіваються, що незабаром переможе здоровий розум і охота до співпраці, і наслідки страйку будуть зліквідовані.

Для того, хто спостерігає політичне життя цієї країни, здається дуже дивним загальний спокій, холоднокровність і дисципліна народу в той час, коли людям доводиться їздити на роботу не залізницями, а всякими імпровізованими засобами: тяговими автами і т. д. Може цей спокій іде згори: недарма в новому парляменті більше як третина послів — це вихованці найліпших університетів Англії: Оксфорду і Кембриджу. Демократичний поступ — це наслідок у першу чергу культурного розвитку нації. Коли в парляментах і урядах засідають висококваліфіковані люди, то їх поведінка і спосіб думання впливають і на народні маси.

П. А.

ХРУЩОВ У РОЛІ ДИПЛОМАТА

Західній міт про Нікіту Хрущова тривав ще коротше, як подібний міт про Маленкова. Різниця тільки та, що Маленков втратив свій авреол, бо здер його Хрущов, а авреол Хрущова розвіявся з вини його самого. Як довго совєтський достойник перебуває за залізною заслоною і там тремтять перед ним мільйони нещасних громадян „раю", знаючи, що славити його і слухати — це справа життя-смерти, так довго він може і в очах несвідущого Заходу мати опінію „сильного мужа". Але зараз перша безпосередня зустріч Хрущова з Заходом видала йому препогане свідоцтво. Правда, Хрущов їздив вже до Америки після закінчення війни, але він був тоді ще маленьким чоловічком і ніхто не звертав на нього уваги. Тепер же він центральна фігура царства, що сягає від Балтику, чи може навіть від Шпре і Велтави по Тихий океан. І коли він, просто з Варшавської конференції, на якій створено у новій постаті новий Комінформ, поїхав з Булганіним і Мікояном до Беоґраду, то буквально весь міжнародний політичний світ з найбільшим зацікавленням стежив за кожним словом і кожним жестом Хрущова, щоб доходити на їх підставі до політичних висновків.

Вся вільна преса одностайно стверджує, що Нікіта Хрущов поводився під час 10-денної візити в Юґославії більш-менш так, як слон в крамниці з порцеляною. Він став запереченням традиції большевицької революції, яка диктувала посилати на Захід таких репрезентантів, які може навіть були б менш чистокровними большевиками, зате знали б західні дипломатичні форми і не компромітували режиму своїми манерами. Згідно з тією засадою, винайдено Чічеріна з російського аристократичного роду й виховання. Завдяки цій засаді зробив теж кар'єру Літвінов, одружений із англійкою, який тому й знав не тільки англійську мову, але теж як носити на собі фрак. Молотов вже різнився дещо своїми манерами, але нагадував тип професора і не був дисонансом за столами міжнародних конференцій. З Хрущовим справа зовсім інакша: Він показав себе людиною страшенне безтактною, з манерами, які раз-у-раз викликали незручність серед юґославських господарів, і безнадійним балакуном, який бовтає язиком, не здаючи собі справи, що говорить.

Перш усього, Хрущов зарізав авторитет Булґаніна, переконавши світ, що Булґанін — це тільки титулярний прем'єр, який в найкращому випадку у совєтській державній ієрархії стоїть на другому місці за Хрущовим. Цей останній підкреслював на кожному місці, при кожній нагоді, що перша фігура і фактичний голова делеґації — це він, Нікіта Хрущов. Він робив це страшенне грубо й нетактовно, висуваючись, наприклад, вперед перед фотографами й підносячи руку вгору, або даючи, як перший, свій автограф і тицяючи потім книжку в руки Булґанінові з напівприказом: „А тепер ось-тут підпишіть ви". Він поводився теж весь час страшенно зарозуміло й неввічливо, просто ображаючи людей і, очевидячки, не здаючи собі справу з того, яке препогане враження робить це на всіх свідків та з якими політичними наслідками. Найгірше було у стику Хрущова з західніми дипломатами. Передусім, він і Булґанін прийшли на парадний бенкет, виданий у честь совєтської делеґації в палаці Тіта, в звичайних темних і дуже кепсько пошитих убраннях, коли сам Тіто був в парадній біло-золотистій уніформі з усіми медалями, а всі інші юґославські й чужоземні гості — в смокінґах („токсідо"). Хрущов, сидячи ще перед бенкетом у вітальні, ні разу не підвівся з місця, щоб з кимось привітатись. Зате Булґанін раз-у-раз вставав і вітався. Було ясно, що Булґанінові згори визначено ролю — всміхатися до гостей і виголошувати тости. Зате Хрущов весь час говорив, не допускаючи Булґаніна до голосу, або безцеремонно перериваючи йому.

Опинившись за бенкетним столом біля американського амбасадора Рідлберґера, Хрущов відразу почав атакувати його образливими колючками. Розпочав розмову від заввоги, що в Америці править сенатор МекКарті. Рідлберґер спокійно відповів йому, що кожна країна має свої внутрішні персональні проблеми і що він пригадує собі, що ось, напр., в Совєтах була недавно така проблема, якій на ім'я було Берія. Хрущов замнявся і змінив тему. Потім він заявив, що з американцями тому трудно порозумітися, бо вони не розуміють працюючої кляси, не маючи з нею б е з п о с ереднього контакту. Рідлберґер відповів на це, що в Америці є якраз навпаки, бо ось, напр., він, американський амбасадор почав був працювати, як робітник на фармі у Вірджінії, а в хаті постійно займався столяркою і малюванням. Хрущов знову змінив тему. Врешті він накинувся на американську тезу „мир через силу". У відповідь а м е р и к а нський амбасадор пригадав, що ще дуже недавно самі Совєти пропаґували тактику „політики через силу", виказуючи її напр. блькадою Берліну. Хрущов знову замнявся і змінив тему. Ще гірше він скомпромітувався в розмові з бельгійським амбасадором, після відходу Рідлберґера. Він спитав бельгійця, чи Бельгія є дійсно самостійною державою, а коли той здивовано потвердив це, то Хрущов глумливо засміявся: „Це ви так говорите, бо нема тут американського амбасадора". „Яка різниця? — відповів бельгійський міністер. — Хочете, я негайно спроваджу його сюди". Хрущов мерщій змінив тему. Заражені поведінкою свого шефа, навіть підрядні члени совєтської делеґації поводились ароґантно. Коли до дискусії за столом вмішався один з учасників, невисокий чоловік з темним малим вусом, совєтський перекладач грубо звернувся в його сторону „А ви хто такий?" Показалося, що це юґославський міністер закордонних справ ген. Коча Попович.

Зрештою, Хрущов так само безтактно поводився скрізь. Сидячи на концерті, виданому в його честь, він вічно півголосом розмовляв, перехиляючись через одну і дві особи в льожі; та не скривав того, що нудиться, а після концерту схопився і мерщій вийшов. На прийнятті в совєтській амбасаді так підпив собі, що треба було підтримувати його, коли виходив і всідав до авта. Оглядаючи фабрики, або переходив через галю машин, не сказавши слова до робітників, або зупинявся біля котрогось з них і так довго говорив з ним, що юґославський впорядчик мусів пригадувати, що нема часу. Вийшовши з авта на поле, коли треба було змінити колесо. Хрущов почав з нудьги для забави — змагатися з Мікояном, при чому голосно хвалився своєю силою. Словом, почавши від перших своїх слів після приїзду до Беоґраду: „Товаришу Тіто!", які заморозили Тіта й забриніли очевидним дисакордом, аж до промов, що їх Хрущов у поворотній дорозі до Москви виголосив у Софії й Букарешті. — Нікіта Хрущов сформулював у західньому світі переконання, що таких совєтських „дипломатів" нема чого боятися.

Дмитро Галичин, Екзекутивний Заступник Голови Українського Конґресового Комітету

НА ПЕРЕЛОМІ

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ ЗА РОКИ 1952—1955

10

Виконні органи УКК

Всю цю багатобічну і, практично, охоплюючу всі галузі нашого спільнотного життя, роботу виконував обраний попереднім Конґресом Український Конґресовий Комітет.

На V Конґресі прийнято новий Статут УКК, яким створено нову базу для вибору керівних центральних органів.

Згідно з новим статутом, на V Конґресі вибрано наступні керівні органи:

1. Екзекутива із 11 членів у складі:

Голова: Проф. Л. Е. Добрянський.

Заступники голови: Д. Галичин, Т. Миник, Б. Кравців, пізніше Ст Сприньский (бо перший в 1953 р. подав резиґнацію), М. Дуткевич, О. Лотоцька.

Секретарі: Антін Батюк і д-р Г. Лужницький, а пізніше Ігнат Білинський (у зв'язку з резиґнацією першого).

Касир: Й. Лисогір.

Ст. Ярема — екзекутивний директор і голова Політичної Ради:

М. Пізнак — генеральний дорадник.

2. Політична Рада із 24 членів. До неї входили:

І. Білинський (пізніше Іван Вовчук, коли перший перейняв функцію секретаря в Екзекутиві), д-р Ол. Грановський, Я. Гайвас, Р. Криштальський (пізніше В. Шабатура, коли перший був відкликаний збоку УНП), О. Лоґуш, д-р Л. Мишуга, а від 1955 р. А. Драган (після смерти першого), В. Мудрий, В. Новицький, М. Олесів, а пізніше д-р Т. Сендзік (після смерти першого в 1953 р.), В. Омельченко, І. Паливода, В. Полевчак, пізніше Й. Смідяк (після резиґнації першого), пізніше В. Данко, а накінець В. Полевчак (після смерти В. Данка 1954 р.), Джан Робертс, Р. Смаль-Стоцький, Ст. Спринський, а пізніше А. Гординський (опісля, коли перший став заступником голови), д-р Матвій Стахів, Стефан Вербоватий, а пізніше М. Заяць (після резиґнації першого) і накінець П. Матула (після резиґнації Заяця), М. Степаненко, а пізніше М. Смолянський (після виїзду першого на працю до Европи), М. Ветухів, Георгій Волинець, В. Завітневич, Е. Зиблікевич та М. Чубатий і В. Дущник, як редактори видань УККА.

Екзекутива і Політична Рада разом творять Раду Директорів, що згідно зі статутом приймала або затверджувала ухвали інших керівних органів, зокрема постанови поодиноких Комісій.

А. Ширша Рада: складалася з початку з 37 вибраних членів, а двох запрошено від наших Церков.

В складі Ширшої Ради настала тільки одна зміна, а саме, що Т. Сендзік перейшов до Політичної Ради.

Б. Контрольна Комісія:

Складалася із 7 членів: І. Іванчук — голова, Е. Рогач — заступник голови, Ст. Пушкар — секретар, а дальші члени: В. Ґалан, Е. Новицький, М. Скрабут і І. Винник.

В. Апеляційна Рада:

Складалася з 9 обраних Конґресом членів, що мали свій осідок в різних віддалених від Ню Йорку місцевостях. З тої причини кількаразові спроби, щоб Апеляційну Раду зібрати з малими коштами, не мали належного успіху.

На щастя, Рада не мала багато завдань, так, що з приводу цих труднощів, не постала для УКК окрема шкода.

Членами Ради були обрані: М. Гаврилко, Н. Гірняк, Д. Каітковський, О. Е. Малицький, П. Мірчук, Степан Ріпецький, І. Романишин, П. Турула і ген. Александер Загродський.

Г. Виконавчим органом УККА, що виконував усі рішення керівних центральних органів, була канцелярія УККА під керівництвом Ю. Ревая.

В канцелярії були постійно затруднені:

Для праці УНФонду: В. Калина і В. Мудрий, для адміністративної праці, технічної і концептної — Елеонора Кульчицька (американська кореспонденція, контакт з організаціями американської і української молоді, переклади на англійську мову, студентські справи та адміністрація У. Квартальника). Після відходу Е. К. на її місце тимчасово прийнято п. Романа Олесницького.

Гриць Ничка — кореспонденція з відділами та організаціями, зокрема в організаційних справах, експедиція Обіжних Листів та різних матеріялів.

Віктор Приходько — пропаґанда збіркової акції Національного Датку та пожертв на УНФонд, преса, розсилка листів УНФонду.

П. Сагайдачний — інформації для Радіо-Програм, кореспонденція з приватними особами, заклики, підготова матеріялів до різних акцій, збирання матеріялів про дженосайд.

Для переписування матеріялів, матриць, адрес, чи наглої акції в справах Народного Фонду були використані й сили, що стояли поза персоналом постійним канцелярії (М. Жук, В. Дм. Яцушко, В. Трухлий та інші), залежно від потреби.

Канцелярія, яка в часі останнього Конґресу була уміщена під 50 Черч Ст., з кінцем січня 1954 р. була перенесена до дому Укр. Культури, на 302 Вест 13 вул., де забирає 2 поверх і має просторую пивницю для магазину.

Це приміщення багато вигідніше, бо тут можна відбувати всі засідання Ради Директорів, для яких передше треба було рентувати залі в готелях на різні наради.

Праця Централі УКК

Згідно з постановами Статуту, Екзекутива веде всі справи та обмірковує реалізацію всіх постанов і директив Конґресу, Крайової Ради чи Ради Директорів. Для Екзекутиви приписано відбувати засідання хоч раз на місяць. Таких засідань Екзекутива відбула від V до VI Конґресу: до 30 квітня 1955 р. — 35 засідань, а Рада Директорів в тім саме часі відбула 30 засідань.

Річні Збори УКК

Згідно з постановами Статуту, Крайова Рада сходиться щороку на наради, щоб визначувати плян праці та полагоджувати відклики організацій, що їм відмовлено членство в УККА. Крайова Рада складається з членів Ради Директорів та членів Ширшої Ради.

Такі річні збори відбулися 10-11 жовтня 1953 року в готелі Говернор в місті Ню Йорку зі звітами, дискусіями та доповіддю проф. Р. Смаль-Стоцького на тему про „Наші невідкличні завдання під теперішню пору". Резолюції з річних зборів оголошено в пресі як теж і зміст промов американських достойників, що виступали на бенкеті в тому самому готелі.

Другі Річні Збори в п'ятій каденції могли відбутися в 1954 році, однак Рада Директорів ухвалила, щоб з уваги на обставину, що VI Конґрес відбуватиметься весною 1955 року, Річні Збори не скликувати, але натомість сконцентрувати всі зусилля на відповідну підготовку VI Конґресу.

В. Приходько

ЧИ ВТРАТИМО ЩЕ ОДИН НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІВ?

Таке питання мимоволі набігає у зв'язку із статтею „Діяч у забутті" („Свобода", ч. 107), присланої із Женеви з приводу 70-ліття відомого українського діяча й журналіста Євгена Бачинського.

Кореспондент п. Іван К-ий сповіщає, що п. Євген Бачинський хворий, а одночасно подає дуже невідрадні вісті про архів-бібліотеку, що є в посіданні п. Є. Бачинського.

Пан І. К-й, між іншим пише:

„Великий бібліофіл, Євген Бачинський усе життя збирав книжки, рукописи, світлини, документи. З цієї його збирацької снаги постав великий архів - бібліотека, що нараховує багато тисяч рідких видань та десятки тисяч цінних документів з історії України 20-го століття... А тепер дійсність: тяжка недуга у місті, де вже майже немає земляків і де щораз меншає давніх приятелів - чужинців. Мавши 70 років і тяжко нездужавши, ювілят турбується долею своїх цінних збірок. Звертався у різні країни розселення своїх земляків, пропонував заопікуватися його архівом, оплатити пересилку. Бо далі втримувати ці скарби — несила. Але відповідь не приходила. Довелося продати на вагу дещо з старих часописів, (!) довелося питати по місцевих музеях, чи не можна передати їм це все"...

Така дійсна ситуація українського архіву - бібліотеки, яку власник збирав 40 літ (від 1914 року живе в Женеві).

Що маємо робити?

Мусимо бути дуже вдячні п. І. К., що поінформував українське громадянство про цю справу, але, разом з тим, мусимо подумати і швидко рішитись: що маємо робити?

Ми втратили відомий Архів - Музей у Празі, з його незаступними історичними документами державної ваги, там - же втратили цінний Український Історичний кабінет, що існував при Чеському Міністерстві Внутрішніх Справ (як відомо, чехи подарували його Москві в подяку за „визволення"), нарешті, ми втратили відому Бібліотеку-Музей ім. С. Петлюри в Парижі, яку гітлерівці вивезли до Берліну і яка, по всій правдоподібності, загинула.

Отже — було б справді найвищою недбайливістю і просто злочином, коли б тепер, в спокійних умовинах ми не зацікавились долею цих цінних збірок та долею їх власника — і не упорядкували цієї справи.

Є аж чотири установи, які мають ближчий обов'язок цією справою занятись. Це: Державний Центр УНР, УКК, НТШ, й УВАН. Є також Бібліотека - Музей у Каліфорнії, на чолі з директором К. Лисюком. Вважаємо, що ці установи мусять порозумітись між собою і довірити справу якійсь одній. А, щоб не тратити часу, дозволяємо собі піддати думку, щоби у Європі справою зайнятись Головна Управа НТШ у Франції, — (з огляду на географічне сусідство) і з'ясувала ближче цілу ситуацію та поробила усі потрібні заходи для збереження майна великого національного значення.

ВИСТАВКА ФИЛАДЕЛФІЙСЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ СТУДІЇ

В днях 18 і 19 червня ц. р. відбудеться в Филаделфії, в Пластовому Домі при вул. Норт Френклін ч. 827, третя річна виставка праць учнів Української Мистецької Студії в Филаделфії.

Филаделфійська Студія діє вже 3 роки. Вона сповнює немаловажну громадсько-культурну роботу: освічує і формує наймолодше покоління українських малярів, графіків і скульпторів.

Завдяки, чи може радше з вини завеликої скромности вчительського ансамблю студії, про її існування і працю, правду кажучи, мало кому відомо. Позатим, не від речі кажучи, мистецький сектор виховання й освіти молоді, має в нашій суспільності ще загалом замало зрозуміння, хоч він заслуговує на неменше уваги і приязного наставлення громадянства як виховання на курсах Українознавства, виховання в Пласті, Сумі, Студентських організаціях чи врешті в Спортових товариствах.

Навчання у филаделфійській УМС відбувається на зразок справдішніх академій мистецтв, з предметами: рисунок (мертва природа, акт), малярство (в студії і в пленері), моделювання і різьба, анатомія й історія мистецтва, властиво історія українського мистецтва. Є два курси: нижчий для початківців і вищий для заавансованих. Навчальний 10-місячний період, поділений на 2 семестри. Наука відбувається 3 рази в тижні, з того 2 рази вечорами, а один раз, в суботу, рано.

Учнів в цьому році 20, з того 10 жіночої і 10 чоловічої статі. Пересічний вік 12—18 років, але є теж кілька дорослих студентів. Загальний рівень високий, що стверджували не тільки українські, але й американські відвідувачі, академічні малярі і професори. Між студентами вибивається кілька безперечних талантів.

Учительський склад: 5 мистців з завершеною академічною освітою (в академіях у Києві, Харкові, Варшаві) та один доктор медицини.

Керівником Студії є акад. маляр Петро Мегик, який не тільки весь свій вільний час, але дослівно всю свою душу вкладає в Студію і мистецьке виховання учнів. Викладачами є: проф. П. Мегик, акад. маляр Петро Андрусів, акад. маляр Володимир Кивелюк, академ. скульптор Богдан Мухин і акад. скульптор Андрій Дараган (останньо виїхав), та лікар д-р Роман Голубінка.

На виставці буде показано понад 100 експонатів, праць учнів за останній студійний рік, між ними чимало, що досягають вже майже академічного рівня.

Святочне відкриття Виставки відбудеться в суботу 18-го червня, о год. 1-шій по полудні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Свято Матері.

Українська громада східньої частини міста Клівленд віддала шану українській матері в дні 8-го травня ц.р., влаштовуючи в її честь в залі Українського Народного Дому заходом місцевого Клюбу Українських Матерів при жертвенній співпраці громадян доброї волі — гарно підготоване Свято Матері. — Програму свята зложив д-р Тарас Антонович, перевів її Омелян Крук, що був і заповідачем поодиноких точок програми.

В першій частині свята виступила в українських національних одягах група місцевих дівчаток і хлопців, що стоячи перед гарно вбраним цвітами образом Пречистої Діви Марії з руками зложеними до молитви та очима зверненими до неба — на тлі співаної за сценою пісні „О, Божа Мати..." — просили Царицю України-Богоматір про щастя, здоров'я, многі літа для рідної Матусі та про волю і кращу долю для многострадальної Матері-України, при чому одна з дівчаток деклямувала вірш в честь Небесної Божої Матері.

В другій частині виступив із добре опрацьованим рефератом в українській мові д-р Тарас Антонович. Із питомою йому експресією доповідач ядерно зхарактеризував значіння Богоматері як Матері-Опікунки й Цариці України та ролю української матері як виховниці, героїні і страдниці в житті нашого народу. Реферат був на високому рівні і змістом і вигoлошенням. Залишив на приявних, головно з кол старшої нашої імігpації, велике враження.

В третій частині виступив у супроводі фортепіяну Винницької — із трьома пристосованими до ваги хвилі й добре виконаними українськими піснями соліст-баритон Петро Воднар. — Три гарні вірші в честь Матері Божої, Матусі й Неньки-України добре й зі зрозумінням віддеклямували українські дівчатка Врездун і Короневич. — Українські народні танки, гуртові й сольові, бездоганно виконали наші найменші: Врездун, Короневич, Вик й інші. Після скрипкового й фортепіянового дуету, відіграного батьком і дочкою Купчевич та кількох слів подяки виконавцям програми і приявним зі сторони голови Клюбу — свято закінчено відспіванням українського національного гимну. Дохід зі свята призначено на почату в травні ц.р. будову української католицької Церкви східньої частини міста.

Приявна.

Свячене і Свято Весни.

Пластова Станиця в Клівленді під проводом молодого станичного Я. Кришталовича урядила свячене.

Всі свячені є подібні на себе. Це ж свячене було цікаве тим, що за столом сиділи батьки, приятелі Пласту, пластова старшина і молодь. Було гамірно (особливо за столом новаків і гуртка „Лис") і тісно. З чемности юначки уступали свої місця гостям. Це була кривда для них, але робило гарне враження. Гостей було багато. Торти знамениті.

Найкраща промова була д-ра В. Левицького від Кружка Приятелів Пласту. Він радив усім батькам причинитися до купна Пластового Дому. Порада дуже на часі.

Свято Весни відбулося на фармі п. Трупа. Цілий день прегарна погода. Багато сонця і чистого повітря. Була майже вся пластова молодь і більш як завжди гостей. Сеньйори використали час і радилися в біжуч. справах, молодь відбувала пластові ігри, доповнювала практичне знання до пластових вимог. За традицією цього дня одним признаються підвищення пластових ступенів, других переводиться до вищих пластових улядів, складаються приречення, оголошуються признання і відзначення. Все це було, крім останнього. Пласт таки є добре скупий на признання.

При ватрі про св. Юрія гарне слово виголосила пл. сен. А. Мриц. Весела частина ватри була в руках незрівняного аранжера пл. сен. М. Кавки, який має невичерпане джерело дотепів.

Не можна не згадати милої несподіванки на Святі Весни. Пл. сен. Н. Угера зі своєю гарною дружиною Тамарою (два роки була головою Кружка Приятелів Пласту — золота доба цього Кружка) прибули з наймолодшою „пластуночкою" — З місячною донечкою. Перший таборовий день Вірочка ввесь час солодко спала в оточенні щиро прихильного пластового товариства.

П. О.

Гемтремк, Міш.

Загальні Збори місцевого Відділу УККА.

Відділ УККА в Гемтремку вже від кількох років веде непослаблену роботу на своєму невеличкому терені. Дня 30-го квітня ц. р. відбулися річні загальні збори Відділу, на яких зроблено підсумки пророблєної роботи в минулому діловому році, передискутовано завдання на майбутнє і вибрано нову Управу на 1955 діловий рік.

В минулому діловому році Відділ присвячував усю свою увагу головно збірці датків на УНФ і допомоговій акції. Збіркою національного датку керував увесь час фінансовий референт інж. Остап Захарків. Збірка дала цього року всього 1,200 дол., але при загальному збайдужінню і цю суму треба вважати успіхом. У допомоговій акції Управа теж добилася поважного успіху: впродовж року зібрано і переслано на допомогу залишенцям 580 дол.

Гемтремський Відділ брав живу участь у різних громадських акціях дітройтської громади, як от: Комітет для співпраці з Інтернаціональним Інститутом та Українсько - Американська Фундація, що ставить собі за мету створити катедру українознавства при університеті Вейн. Тісна співпраця Відділу із сусідім Відділом УККА в Дітройті поважно причинилася до пожвавлення громадської активности на терені великого Дітройту.

Голова Контрольної Комісії Василь Варнич здав звіт з відбутої перевірки діловодства Відділу і запропонував уділити уступаючій Управі Відділу на чолі з головою Петром Рогатинським абсолюторію і признання за великий вклад праці у громадське життя Гемтремку. Внесення Контрольної Комісії прийнято одноголосно.

До нової Управи ввійшли: інж. Іван Панчак — голова, Євген Репета і Михайло Витиглoвський — заступники голови, Петро Рогатинський — секретар й інж. Остап Захарків — фінансовий референт. Головою Контрольної Комісії став п. Василь Варнич, а головою громадського суду п. Тома Кошіль. Особовий склад Управи Відділу гарантує пожвавлену роботу цієї клітини УККА і в цьому діловому році.

Петро Кореняк.

Ґренд Рапідс, Міш.

Українська телевізійна програма.

Університет Мишиґен видає серію телевізійних програм під назвою "Understanding Our World." Остання в цій серії була виконана через членів українського студентського клюбу при Університету Мишиґен в Анн Арбор. Ці програми фільмуються і фільм розсилається по різних телевізійних стаціях для передачі. Першим містом де можна побачити цей виступ, був Ґренд Рапідс, Мишиґен.

В суботу, 7 травня 1955 в 12.00 год. в обід через Ґренд Рапідську стацію WOOD я мала приємність побачити перший раз в житті українську телевізійну програму. Я чула про плянування цього виступу, і знаючи, що українська студентська громада при університеті Мишиґен складається з порівнюючи малої горстки людей, я побоювалася, що програма буде досить скромна. Коли я побачила програму, я була немало здивована, як гарно й ефектовно ця півгодинова програма була виконана.

Першою точкою був танець Чумарочка в чотири пари. Особливо відзначився один танцюрист, інж. Олекса Віланюк, який з акробатичною зручністю виконав складні кроки. Виконання було дуже добре і загальне враження приємне. Всі були в народних одягах, які надзвичайно гарно репрезентувалися. Потім виступила сольо панна Іванна Запаранюк. Вона танцювала танець під назвою „Гонить вітер". З надзвичайною приємністю я дивилася на її майстерне виконання танку. Наступною точкою був танець аркан, який пройшов також бездоганно. Далі співав і грав на бандурі Григорій Китастий, який на вступі сказав пару слів про ролю бандури, як українського національного інструменту. Співав він „Ой, не цвіте буйним цвітом" дуже приємним тенором з широким діяпазоном і показав при цьому своє досконале опанування бандури. За цим була виставлена велика кількість наших писанок з різноманітними взорами. Закінчилася програма співом хору під акомпаніямент бандури. Хор співав пісню „Їхав стрілець на війноньку" і зробив не менше враження як і інші точки програми. Шкода, що фільм не був кольоровий і не було видно комбінацій барв як на українській ноші так і на писанках.

Успіх цієї програми можна завдячити жертвенности наших студентів, які в останній місяць перед річними іспитами найшли час і охоту працювати над цим виступом, пану Гумецькому, який учив хор і не менше енергії і завзятости голови української студентської громади панові В. Пителеві.

Дуже приємно бачити, що наше студентство, наша надія, наша еліта, гордиться своїм українством і віддається українській справі. Треба побажати, щоб цей виступ заохотив і інші громади до подібних імпрез.

Цей фільм будуть показувати на телевізійних стаціях більших міст Мишиґен й інших стейтів, тому раджу всім українцям його побачити і постаратися, щоб і американці не українського походження побачили його.

Марія Прохода.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ОРДЕНИ, ОРДЕНИ І ПОЧЕСНІ ГРАМОТИ

29 квітня голова Президії Верховного Совєту УССР Д. Коротченко роздавав ордени і почесні грамоти. Між іншими удостоїлися нагород: Максим Рильський дістав орден Леніна за „заслуги в галузі художньої літератури", Іван Ле — орден червоного прапора, академік Б. Патон, директор інституту електрозварювання — орден трудового прапора та почесну грамоту Президії Верховного Совєту СССР і піонерська газета „Зірка" в особі її редактора Н. Ситарчука — почесну грамоту.

В БУДИНКУ, ДЕ МЕШКАВ ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

Дня 15 травня у 84-ті роковини з дня народження Василя Стефаника прибито меморіяльну таблицю на будинку ч. 24 при вулиці Радянській (?) у Львові, де в 1897-1898 роках жив і працював письменник. На мітинґу, що відбувся з нагоди відкриття меморіяльної таблиці, виступали: письменник Денис Лукіянович, дійсний член Академії Наук УССР И. Штокало, студентка університету ім. І. Франка Матієва, бриґадир електролямпового заводу Я. Мальчицький та ін. На таблиці, що зображує письменника, написано: „В цьому будинку в 1897-1898 рр. жив і працював Василь Стефаник — відомий український письменник".

„СТАРІ ЛЬВОВ'ЯНИ" — НА РОБОТУ В КОЛГОСПИ!

„Радянська Україна" в числі з 30 квітня вміщує світлину, на якій представлені „старі львов'яни", що „виявили бажання" покинути свої високі адміністраційні становища в Львові і поїхати на роботу в колгоспи Західньої України — здобувати хрущовські врожаї кукурудзи. Чи пригадає собі хто з бувших мешканців Львова прізвища цих „старих львов'ян": А. Іванов, Г. Бєлоусов, В. Хорошілов, Б. Кудреватов, О. Косачев та ін.?

125-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ

12 квітня минуло 125 років з часу заснування Одеської публічної бібліотеки. Комплектувалась бібліотека довгий час переважно за рахунок подарунків приватних осіб. Сьогодні має вона 2,000,000 книжок з усіх галузей знання. В її сховищах зберігаються цінні рукописи, унікальні українські, російські, німецькі, французькі та інші видання. Послугами цієї бібліотеки користуються 17 тисяч постійних читачів.

ІНДІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В КИЄВІ

23 травня ц. р. відвідала Київ делеґація індійського парляменту. Прийняття для гостей зорганізував Верховний Совєт УССР на чолі з головою його Президії, відомим з останньої війни грабіжником західніх областей України — „червоним партизаном" С. Ковпаком і головою Верховного Совєту, бувшим визначним поетом, а нині московським придворним віршомазом Павлом Тичиною. Голова індійської делеґації Кішнамурті Рао захоплювався усім, що йому в Києві показували, і столицю України назвав „одним з найгарніших міст", які йому будь-коли приходилось бачити. „Відстаючих" колгоспів і колгоспників індусам, звичайно, не показували, і додому вони від'їхали, скріплені в своїх „невтралістських почуваннях".

ОЛ. КОРНІЙЧУКА НАГОРОДИЛИ ОРДЕНОМ ЛЕНІНА

З нагоди 50-річчя з дня народження, Верховний Совєт СССР нагородив Ол. Корнійчука орденом Леніна. З цієї нагоди Спілка Письменників України в Києві влаштувала урочисте засідання, а відомий артист Гнат Юра вмістив в „Ізвестіях" статтю п. з. „Видатний совєтський драматург". За 24 роки О. Корнійчук написав ряд п'єс, з яких совєтська критика відзначила такі: „Камінний острів", „Загибіль ескадри", „Платон Кречет" „Фронт", „Правда", „Богдан Хмельницький", „В степах України", „Місія містера Перкінса в країну большевиків", „Приїжджайте на Дзвонкове", „Макар Діброва", „Калиновий гай" та „Крила". О. Корнійчук — найспритніший совєтський драматург, що вмів задовольнити вимоги критики на всіх згинах і вигинах „генеральної лінії". У постанові Верховного Совєта відзначається його заслуги також і як активного громадсько - політичного діяча.

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Лист до Редакції

Високодостойний Пане Редакторе!

Не відмовте видрукувати у Вашому Часописі наступне вияснення:

Ще 5 лютого ц. р. у „Свободі" була вміщена моя стаття „Поради нового євангелиста". Нав'язуючи до порад відомого проповідника Греема розповсюджувати Біблію в СССР, посилаючи туди „діпістів", я вказав на шкідливість цього задуму. У зв'язку з фантастичністю подібних порад, уся моя стаття була втримана в сатиричному тоні. Тепер, із листування з визначним діячем і служителем Української Євангельсько - Реформованої Церкви, я бачу, що дехто з читачів неправильно зрозумів мою статтю, сприймаючи її, як посередній виступ проти самої особи й діяльности проповідника. Заявляю, що таке сприймання масі статті — безсумнівне непорозуміння. Навпаки, мені було дуже приємно прочитати в „Свободі" статтю „Шукають універсальної сили" (12 березня), де діяльність проп. Греема висвітлена якнайприхильніше.

Користаючи з нагоди, хочу ще раз звернути увагу почитателів проп. Греема на потребу інформувати його про положення в СССР й на можливості спрямувати його активність на протести проти переслідування релігії в СССР.

З поважанням І. І. К.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 17-мільйонового майна УНСоюзу.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 140, 2 Ев

У. Л. М. Клюб в Ню Йорку повідомляє, що у п'ятницю 17 червня ц. р. відбудеться вечір ще недрукованих і ніде не читаних гумoресок і фейлетонів Івана Керницького і Миколи Понеділка. Початок год. 8.30 вечора.

Повідомляємо, що ціна оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.

Адміністрація „Свободи".

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10 ¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

ВСЯЧИНА

ТРУМАНА ЗГАДУВАТИМУТЬ ЯК „НАРОДНОГО ПРЕЗИДЕНТА"

Донька бувшого президента Геррі Трумана Марґарет мала інтерв'ю з своїм батьком на телевізійній програмі і питала його, за що згадуватимуть його в історії ЗДА. Труман відповів, що, на його думку, пізніші покоління називатимуть його „народним президентом". 15 мільйонів жителів ЗДА мають своїх посередників у Вашинґтоні, але 150 мільйонів не мають там нікого. Та вони там мають одну людину, яка обороняє їхні інтереси, і нею є президент ЗДА. Таким оборонцем американського народу в столиці був Труман під час своєї 8-річної президентури. Так він про себе думає.

МОЖНА МАТИ ПРИРОДНІ ЗУБИ ВПРОДОВЖ ЦІЛОГО ЖИТТЯ

На річних зборах Стейтового Дентистичного Товариства в Ню Йорку заявив професор дентистики д-р Луїс Фокс, що теперішні наукові осяги дозволяють багатьом людям зберегти здорові зуби до найглибшої старости. Щоб це могло статися, треба дбати, щоб тканини ясен постійно були здорві, щоб усувати винний камінь з ясен, дбати про гігієну усної ямини та піддаватися запобіжним заходам дентистів.

НЮ ЙОРК ЗАРОБИВ НА СМІТТЮ 160,000 ДОЛЯРІВ.

Впродовж двох місяців нюйоркська поліція покарала 26,640 осіб за засмічування вулиць, і вони заплатили 160,000 долярів гривни. 200 санітарних поліцистів пильнують чистоти в місті, і наслідки їхньої праці очевидні. Мають збільшити число кошів на сміття, так що вони стоятимуть на вулицях що 100 стіп. В цілому Ню Йорку находиться 26,000 кошів на сміттю.

ПІШОВ ЛОВИТИ РИБУ, А ЙОГО ЛОВИЛА МЕДВЕДИЦЯ.

22-річний Труман Енджерсол поїхав ловити рибу в річці в лісі, але йому не вдалося дійти до води, бо натрапив на медведицю з малими медведиками. Настрашений рибалка видряпався на найвище дерево, але й там досягнула його медведиця і стягла йому з ноги черевик, поранивши при тому його ногу. Після того тварина злізла на землю, де обійшла кілька разів тополю та знову підлізла вгору, щоб стягнути Енджерсові лівий черевик. Коли медвідь третій раз підліз на дерево, дістав від рибалки гілякою по носі і зліз на землю. Через пів години людина злізла з тополі, сіла до авта і поїхала до лікаря, щоб забандажувати рани від зубів медведя.

НАКРЕСЛЮВАННЯ МАП ПОЛЯРНИХ ОКОЛИЦЬ

Канадійські геологи опрацюють цього літа геологічні мапи арктичних островів, вживаючи гелікоптера як засобу пересування. Прослідивши в той спосіб 120,000 квадр. миль терену, канадійські геологи довершать найбільшого в історії Канади геологічного огляду полярних околиць.

Ця дослідницька виправа матиме назву „Операйшен Френклін" — від імені одного з великих дослідників Арктики в минулому столітті.

Геологам відомо, що під неврожайною поверхнею ґрунтів Арктики скриваються велетенські зложжя металів і нафтової ропи. Цьогорічний огляд терену з гелікоптера має на меті устійнити приблизну мапу тих зложь, щоб згодом можна було взятися за суходільні пошукування за ними. — („Кан. Сцена").

● Австралійський парлямент уперше створив прецеденс, видавши закон, яким засуджено на три місяці видавця і редактора одного часопису за спробу стероризувати газетними статтями парляментарного посла. Прем'єр - міністер проголосив цей присуд, дармащо такі справи належать до компетенції судової влади.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ПОЧЕСНИМ ДОКТОРОМ

Президент Айзенгавер одержує з рук свого брата д-ра Мілтона Айзенгавера, президента Пенсилвенійського Стейтового Університету, диплом почесного доктора прав. У своїй промові під час одержування диплому Президент запропонував віддання до диспозиції вільним націям атомових реакторів для розвитку мирної атомової продукції.

ЗДА не бажають панувати над світом — каже Вилсон

Вашинґтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон промовляв на відзначенні Джорджа Мейсона, автора вірджінської Декларації з 1776 року, яку пізніше прийнято як першу поправку до Конституції під назвою „Білл оф райтс". У цій промові Вилсон сказав, що ЗДА не бажають панувати над світом і не бажають накидати свій спосіб думання іншим державам, які внаслідок свого історичного розвитку мають свої власні ідеали в справі особистої та громадської волі. Ці інші держави можуть користати, казав Вилсон, із нашого досвіду, коли будуть вивчати наші історичні документи, такі, як поправка до Конституції Джорджа Мейсона. Мейсон, казав Вилсон, — це „батько наших індивідуальних вольностей", він також визначний державний муж Американської Революції, хоч і не займав визначніших державних постів, як це було із двома іншими великими мешканцями Вірджінії — Вашинґтоном і Джеферсоном. Та все таки треба йти слідами Джорджа Мейсона, який обороняв щастя і незалежність приватних громадян цієї країни.

Кеннеді за збільшення числа імігрантів до ЗДА

Вашинґтон. — Демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді домагався в Сенатській Правничій Підкомісії, щоб збільшити число імігрантів, які згідно з новим імігpаційним законом із 1953 року, мали б прибути до ЗДА. Він казав, що в Греції та Італії є перенаселення, і внаслідок цього населення цих країн бідує, тому треба б збільшити число імігрантів із цих двох держав. Кеннеді пропонує збільшити число імігрантів із Греції принаймні до 25,000, а з Італі треба б кожного року допускати до ЗДА по 200,000 імігрантів впродовж десяти років. Кеннеді казав, що число імігрантів з цих двох держав треба б збільшити тому, щоб не дати камуністам арґументу, що ЗДА не бажають допомогти тим країнам, в яких панує нужда населення, яке не може вижити на своїй землі. Згідно з теперішнім законом із Греції мали б прибути до ЗДА 17,000 імігрантів, а з Італії — 60,000. Кеннеді сказав, що в справі збільшеного числа імігрантів не треба керуватися лиш інтересом ЗДА, ані дивитися тільки на комуністичну пропаґанду. Коли збільшиться число імігрантів із цих двох країн, то цим самим збільшиться в світі довір'я до американських ідеалів. Кеннеді домагається і полегш для політичних втікачів із-за залізної куртини, яким тепер важко дістатися до тієї країни. Сенатор Кеннеді висловився також за тим, щоб мали право виставляти іншуранси релігійні та громадські допомогові організації, а не тільки окремі особи, як це є досі. Цю саму думку підтримував і демократичний сенатор Пол Даґлес у своїй промові на NBC, в якій він говорив разом із конґресменом Френсісом Волтером. Волтер нарікав на те, що нові імігранти не хочуть працювати на тих місцях, які визначені на їхніх завіреннях.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЙОНҐСТАВН, О. — Відд. 140 повідомляє, що місячні збори відбудуться 19. червня в церковній залі, 526 Вест Раєн Еве. зараз по співаній Сл. Божій. Проситься всіх членів прийти на збори і вирівняти свої залеглості, а також прийшли чеки дивіденди, які просимо забрати. — М. В. Терлецький, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відд. 13, повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться 19. червня о год. 2-ій попол. в залі Укр. Клюбу, 402 — 25 St. Тому що на зборах буде роздача чеків дивіденди для членів, проситься всіх членів прибути обов'язково. Перед зборами можна вирівняти свої вкладки. — А. Урбан, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во ім. А. Бончевського, Відд. 10, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. червня, зараз по першій Сл. Божій, в парафіяльній залі. Проситься всіх членів прийти на збори, буде роздача дивіденди. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата, Відд. 217, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19-го червня, о год. 2. попол., в парафіяльній залі, 305 Годсон Еве. Проситься всіх членів прибути та вирівняти свої залеглості як також забрати свої дивіденди. Просимо всіх прийти, є важні справи до полагодження. — М. Макусій, рек. секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 103, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. червня, о 7-ій год. веч., в церковній залі, 1037 Савт 11 вул. Проситься членів прийти на ті збори і забрати свої дивіденди, бо поштою не буде висилатися. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. — К. Герис, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 19-го червня, о 12-ій год. вполудне, у залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти і вирівняти вкладки і також відібрати дивіденди. — Когут, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, Відд. 125, повідомляє членів, що чергові збори відбудуться в неділю, 19-го червня, о год. 1-ій попол., в „Союзовім Домі" при 843 N. Western Ave. Проситься членів прийти на час та забрати чеки дивіденди УНС. — А. Стим, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд., Запорозької Січі, відбудуться в суботу, 18-го червня, в приміщенні при 33 Е. 7-ма вул. (П.) Просимо всіх членів явитися на збори. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Т-во Згода, Відд. 20, повідомляє членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 18-го червня, в У. Хаті при Ґрейлінґ вул., о 7. год. веч. Проситься членів прийти і забрати свої дивіденди. Хто приєднає нових членів до УНС, то дістане нагороду від У. Н. Союзу. — Д. Білик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побір складок за червень буде в суботу, 18. червня, від год. 7:30—8-ої і в неділю, 19-го, від 12—2 попол. Просимо вирівняти залеглі вкладки, а також забрати свої чеки дивіденди. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19-го червня, о 1-ій год. попол., в парафіяльній залі, 803 Фронт вул. Просимо членів явитися на збори, забрати свої дивіденди, вислухати піврічн. звіту уряду і контр. комісії. Делеґат з 6-го Конґресу УКК дасть звіт. Напоминаємо членів точно вплачувати свої вкладки, бо секретар мусить засилати розмет не пізніше як на 26. кожного місяця. Довгуючі члени, що не вирівняють своїх вкладок цього місяця, будуть суспендовані, як старші так і діти. — І. Заворський, предс.; Г. Віленький, кас.; І. Федорак, секр.

✝

В невимовному горі і смутку сповіщаємо Рідних, Знайомих і Приятелів, що дня 10-го червня 1955 року відійшов від нас наш Батько і Дідуньо

ВАСИЛЬ ХОМ'ЯК

б. довголітній службовик Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

ІРИНА КРАВЦІВ — дочка
ОЛЕКСАНДЕР — син
КАТРЯ — синова
РОМАН КРАВЦІВ — зять
РОСТИСЛАВ, ЖДАНА, ТЕТЯНА — внуки

✝

Наспіла спізнена вістка, що 1945 р. в Україні, відійшла у вічність

бл. п. МАРІЯ ЛЯНГ

довголітня виховниця і директорка шкіл в Головецьку, Оряві і Тухлі, що ціле своє життя посвятила вихованню поколінь, мужньо ділячи з народом його долю і недолю.

Хай Рідна Земля і Карпатські гори які Покійна так любила, будуть Їй пером!

Горем прибиті:
сестра СТЕФАНІЯ і БОГДАН БАЗАЛІ
ВАСИЛЬ, ІРЕНА І ЮРІЙ ДУВАЛО
ПЕТРО і ЄВГЕНІЯ СТАСІВ з дітьми.

Замість квітів на дорогу могилу Покійної цією дорогою, приятелі, складають $20.00 на ЗУДАК для залишенців в Европі.

ТАРЗАН, ч. 3478. Готові до маршу.

Бенкет урвався, коли до огорожі входив войовник здерновано вигукуючи:

— Великий ватажку! Я викрив череду слонів. Численних великих слонів... з довгими іклами!

— Гаразд! — гукнув ватажок. — Мусимо підготовити лови... Принесіть зброю для Тарзана!

Гарячка зворушення охопила також Тарзана. Він миттю причепив принесену зброю.